

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

**Факультет цивільного захисту
Кафедра управління у сфері цивільного захисту**

Костенко В.О., Кришталь Т. М.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до самостійної підготовки та виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни**

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

**для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 053 «Психологія»**

Черкаси –2024 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.)

Укладачі:

начальник кафедри управління у сфері цивільного захисту кандидат наук з державного управління Віталій КОСТЕНКО

професор кафедри управління у сфері цивільного захисту доктор економічних наук, професор Тетяна КРИШТАЛЬ

Костенко В. О., Кришталь Т. М. Психологія управління / Методичні рекомендації до самостійної підготовки та виконання контрольної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 053 «Психологія». – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2024. – 25 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою надання допомоги студентам заочної форми навчання під час самостійної підготовки та виконання контрольної роботи. Методичні рекомендації включають вказівки щодо організації самостійної роботи здобувача, основні вимоги щодо написання та оформлення контрольної роботи, її структуру і рекомендовані джерела, надано роз'яснення щодо виконання завдань контрольної роботи, чітко визначено критерії оцінювання освітніх досягнень здобувачів, визначено орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю та список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета викладання дисципліни	5
Самостійна робота здобувача.....	7
Вимоги до оформлення контрольної роботи.....	9
Перелік питань до контрольної роботи.....	11
Перелік питань для підсумкового контролю.....	15
Оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів.....	19
Дотримання вимог академічної доброчесності.....	23
Список рекомендованих джерел.....	24

ВСТУП

Всебічне урахування психологічного змісту управлінської діяльності, зокрема, знання психологічних особливостей працівників, їх взаємодії, закономірностей функціонування соціальної організації, сучасних засобів стимулювання працівників сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти організаторських та управлінських здібностей, необхідних для компетентної професійної діяльності.

Сучасний керівник має розуміти психологічну природу управлінських процесів, враховувати у своїй діяльності закономірності планування та прогнозування власної діяльності і діяльності підлеглих, мати розвинене уявлення про особливості організаційної поведінки, механізми мотивації людей, соціально-психологічні характеристики трудового колективу, вміти чітко висловлювати свої думки, оцінювати і робити аргументовані висновки, мати сформовану позицію щодо етичних норм поведінки та відповідальності керівника.

Головною метою викладання курсу «Психологія управління» є сприяння розвитку у здобувачів сучасного системного психологічного мислення та засвоєння комплексу спеціальних знань, що стосуються психологічних аспектів соціального управління, функціонування систем управління в різноманітних організаціях, розвиток навичок планування і прогнозування, прийняття рішень, ефективної комунікації, саморегуляції, управління стресом.

Структура і логіка вивчення навчальної дисципліни передбачають систематичність і послідовність освоєння навчального матеріалу, оптимальність переходу від простих проблем до більш складних.

МЕТА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» є: вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок у сфері психології управління. Мета забезпечується формуванням у студентів уявлення про психологію управління як науки, що продукує психологічні знання для розв'язання проблем управління діяльністю організації.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- оволодіння основними положеннями теорії, методології і практики психології управління;
- засвоєння основних законів, закономірностей, категорій та функцій управлінської діяльності;
- розкриття змісту та психологічних особливостей процесу управління;
- ознайомлення із закономірностями соціальної взаємодії в організації;
- визначення засобів управлінського впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі;
- формування управлінської компетентності, управлінського мислення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні знати:

- історію розвитку й основний зміст предмета психології управління;
- систему мотивації та стимулювання персоналу;
- основні функції та методи управління та їх психологічні особливості;
- закони та принципи психології управління;
- основи наукового формування колективу та його соціально-психологічні параметри;

- класифікацію, умови та етапи прийняття управлінських рішень та їх психологічні особливості;

- основні засади керівництва та лідерства;
- специфіку відповідальності в управлінні;
- основи психології професійного спілкування та міжособистісної ефективної взаємодії;

- психологічні особливості процесу управління;
- шляхи та засоби збереження працездатності працівників.

вміти:

- аналізувати і узагальнювати отриману інформацію;
- застосовувати методи психологічного дослідження в роботі з персоналом;

- визначати мету, цілі та завдання організації на коротко- і довгострокову перспективу;

- виокремлювати психологічні проблеми в організаціях і здійснювати їх аналіз;

- аналізувати основні психологічні закономірності управлінської діяльності;

- налагоджувати ефективну комунікацію у процесі управління;
- застосовувати на практиці отримані знання, прийоми та методи психологічного впливу на працівників для створення сприятливого психологічного клімату в колективі;

- здійснювати самооцінку та самоаналіз власної управлінської діяльності;

- формувати, підтримувати та розвивати професійно-важливі управлінські якості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це активні форми індивідуальної і колективної діяльності, спрямовані на закріплення пройденого матеріалу, формування навичок аналітичної роботи та вміння на практиці реалізовувати отримані знання.

Самостійна робота здобувача вищої освіти формує низку необхідних компетентностей, серед яких здатність працювати автономно, визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення, а також набуття навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу та використання інформації з різних джерел.

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Саме самостійна робота в комплексі з іншими формами навчання забезпечує глибоке вивчення та всебічне засвоєння студентами матеріалу, оволодіння методами наукового мислення, виховання у них творчих, аналітичних підходів до вивчення навчальної дисципліни.

Форми самостійної роботи здобувачів можуть бути різноманітними:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури тощо;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою реферування, складання тезисного плану, конспекту тощо;
- аналіз, синтез, порівняння, узагальнення явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготовки відповідей на поставлені запитання;
- підготовка додаткового матеріалу до лекції відповідно до заданого плану;

- підготовка до виступу на практичному занятті;
- підготовка письмових завдань з самостійної роботи відповідно до заданого плану до кожної з тем навчальної дисципліни;
- підготовка індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- підготовка до проведення контрольних заходів;
- робота з пошуковими системами Інтернет.

Самостійна робота студентів з дисципліни повинна забезпечити:

- Системність знань та засобів навчання;
- Володіння розумовими процесами;
- Мобільність і критичність мислення;
- Володіння засобами обробки інформації;
- Здібність до творчої праці.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, яку літературу необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни «Психологія управління».

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Робота повинна бути виконана письмово в зошиті або надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3 см, праве 1 см) та вкладена в папку для файлів.

Контрольна робота оформляється в зошиті не менше 12 аркушів, або не менше **10 друкованих аркушів**. На титульному аркуші необхідно вказати назву навчального закладу, назву предмету що вивчається, номер залікової книжки (шифр), посаду, звання, ім'я та прізвище, курс, групу.

Під час виконання роботи потрібно спочатку вказати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

При відповіді на питання – обов'язково робити посилання на використані джерела (літературні, нормативно-правові акти, інтернет-джерела тощо).

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати відповідну навчальну та наукову літературу, періодичні видання тощо, передивитися записи, зроблені на лекціях.

В кінці роботи потрібно вказати список використаних джерел. Виконана робота направляється в Інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. Та повторно направити роботу на рецензію.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Контрольна робота складається з теоретичного завдання, яке складається із трьох питань. Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:

- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список використаних джерел.

Варіант завдання визначається по двох останніх цифрах залікової книжки. Наприклад, якщо номер залікової книжки (шифру) 355, то за таблицею 1 визначаємо номери теоретичних питань: 1, 39, 71.

Таблиця 1

Вибір завдання згідно шифру залікової книжки

		Остання цифра шифру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра залікової книжки	0	13, 51, 61	25, 30, 78	3, 26, 80	8, 36, 90	18, 44, 72	4, 38, 88	15, 40, 60	25, 44, 78	12, 52, 68	8, 26, 73
	1	4, 53, 81	2, 34, 89	23, 45, 60	3, 29, 63	4, 50, 71	7, 33, 82	25, 48, 75	5, 36, 72	24, 38, 76	13, 41, 66
	2	4, 46, 71	11, 53, 85	8, 34, 57	18, 50, 87	5, 35, 83	9, 51, 86	11, 45, 68	22, 32, 90	13, 36, 59	20, 32, 85
	3	10, 39, 74	17, 49, 68	22, 37, 62	25, 48, 72	25, 29, 58	22, 31, 72	19, 26, 71	18, 35, 74	2, 28, 76	19, 28, 64
	4	8, 29, 59	11, 26, 78	23, 54, 80	9, 47, 74	13, 39, 85	22, 54, 82	3, 28, 77	15, 30, 57	19, 31, 65	1, 27, 70
	5	3, 48, 68	14, 26, 90	7, 37, 89	24, 46, 74	15, 43, 73	1, 39, 71	13, 52, 61	10, 26, 90	5, 27, 69	1, 32, 77
	6	25, 54, 71	23, 46, 84	10, 40, 77	24, 36, 73	16, 53, 63	8, 45, 85	7, 33, 59	12, 43, 89	3, 54, 81	18, 50, 86
	7	19, 31, 70	15, 45, 87	15, 52, 80	2, 29, 82	9, 35, 65	22, 55, 80	18, 28, 80	23, 30, 85	14, 37, 64	16, 27, 61
	8	25, 40, 90	23, 31, 73	20, 32, 83	18, 29, 72	9, 47, 71	2, 44, 80	1, 42, 71	14, 52, 85	1, 27, 62	14, 47, 59
	9	2, 33, 77	4, 31, 77	10, 26, 79	21, 46, 72	3, 53, 87	13, 41, 67	15, 41, 75	18, 40, 67	8, 32, 88	8, 44, 70

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Психологія управління як галузь психологічної науки.
2. Зародження і розвиток психології управління.
3. Психологічні типи керівників.
4. Аксиологічні основи управління в організації.
5. Сутність, функції, ознаки та класифікація організацій.
6. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації.
7. Організація як система. Фактори впливу на організацію.
8. Психологічні чинники, що впливають на ефективність роботи групи в особливих умовах діяльності.
9. Формування іміджу організації та персоналу.
10. Психологічний зміст функції мотивування.
11. Місце людського фактора у процесі прийняття управлінських рішень.
12. Процес розробки управлінських рішень. Організація і контроль виконання управлінських рішень.
13. Евристичні методи розробки та прийняття управлінських рішень.
14. Психологічні аспекти управлінських рішень.
15. Психологічні теорії особистості у контексті управлінської діяльності.
16. Психічне здоров'я як чинник ефективної управлінської діяльності.
17. Стрес та його вплив на працездатність персоналу.
18. Соціально-психологічні аспекти керівництва та лідерства.
19. Організаційні особливості структури трудового колективу.
20. Соціально-психологічний клімат в організації.
21. Психологічний зміст функцій управління.
22. Психологічний контекст комунікації в управлінні.
23. Основні стратегії регуляції професійного стресу.
24. Діагностика психологічних особливостей особистості в організації.

25. Тайм-менеджмент як засіб самоорганізації особистості.
26. Особистісний підхід у психології управління.
27. Фактори екстремальності і ризику в трудовій діяльності.
28. Професійна надійність і адаптація особистості до особливих умов діяльності.
29. Проблема стресу в діяльності менеджера.
30. Адаптація співробітників до умов організації.
31. Особистісно-психологічні основи комунікативної компетентності керівника.
32. Психологія ділового спілкування в управлінні.
33. Управлінські конфлікти та їх вирішення.
34. Гештальт-технології і сучасне рефлексивне управління організаціями.
35. Поняття і структура трудового колективу. Стадії розвитку колективу.
36. Управління соціально-психологічним кліматом організації.
37. Поняття влади і авторитету в психології управління.
38. Способи психологічного впливу на підлеглих.
39. Сутність та особливості управлінського впливу керівника.
40. Механізми соціальної перцепції. Маніпулювання і актуалізація в управлінні.
41. Класифікація стилів керівництва (традиційна та новаторська концепції).
42. Поняття, функції та особливості управлінського спілкування.
43. Міжкультурний та гендерні аспекти професійного спілкування.
44. Тактики поведінки в конфліктній ситуації Томаса-Кілмена.
45. Професійно важливі якості керівника та їх шляхи їх формування.
46. Врахування темпераменту підлеглих в управлінській діяльності.
47. Врахування характеру підлеглих в управлінській діяльності.

48. Самооцінка особистості. Рівень домагань та локус контролю підлеглого.
49. Управління людськими ресурсами як психологічна проблема.
50. Соціальний та емоційний інтелект керівника, його роль у прийнятті рішень.
51. Теорія стилів менеджменту І. Адізеса.
52. Механізми психологічного захисту, його роль в особливих умовах діяльності.
53. Управління емоціями. Аутотренінг та самонавіювання як релаксаційні та саморегулювальні техніки.
54. Види стресів в управлінській діяльності, їх попередження та способи подолання.
55. Стан депресії, причини та способи подолання.
56. Основні вольові якості людини. Формування волі.
57. Поняття про здібності, професійні управлінські здібності, розвиток здібностей підлеглих.
58. Комунікативна сторона професійного спілкування. Бар'єри на шляху успішної комунікації.
59. Прийоми правильного слухання.
60. Невербальне спілкування, його роль у ситуаціях ділового спілкування.
61. Маніпуляції в управлінській діяльності.
62. Міжособистісне сприйняття в управлінському спілкуванні.
63. Поняття атракції у спілкуванні. Створення позитивного враження в процесі спілкування (Д. Карнегі).
64. Основні види ділових нарад, особливості підготовки і проведення.
65. Конфлікт в управлінській діяльності, його структурні компоненти.
66. Способи спілкування з конфліктною особою.
67. Формальні та неформальні стосунки в колективі.
68. Здоров'я керівника. Життєві кризи і діяльність керівника.

69. Сумісність співробітників колективу.
70. Вплив стану депривації на працездатність персоналу.
71. Профілактика та способи подолання професійного вигорання.
72. Мотивація як головна функція сучасної теорії управління.
73. Етико-психологічні засади ділових відносин (комунікації) керівника з підлеглими.
74. Неприятливі функціональні стани: утома, моногонія, стрес.
75. Теорії і типології особистості та їх використання в управлінській практиці.
76. Емоційно-вольова регуляція в процесі прийняття рішення.
77. Класифікація організаційних конфліктів та їх наслідки.
78. Сутність процесу розв'язання конфлікту. Дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації.
79. Соціалізація особистості підлеглого як соціальний феномен.
80. Проблема впевненості у процесі управлінського спілкування та шляхи її формування.
81. Ділова бесіда як форма управлінської праці. Особливості проблемних або дисциплінарних бесід.
82. Методи корекції поведінки підлеглих у процесі управлінської діяльності.
83. Комунікаційна структура організації.
84. Організація роботи у команді. Умови ефективної діяльності команди.
85. Стадії кар'єрного розвитку особистості.
86. Соціально-психологічна характеристика організації.
87. Психічні стани в трудовій діяльності.
88. Делегування повноважень як передумова ефективності управлінських рішень.
89. Психологічна підготовка управлінських кадрів до нововведень в організації.
90. Управлінські ролі керівника за визначенням Генрі Мінцберга.
91. Принципи психології управління в особливих умовах діяльності.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначте предмет курсу «Психологія управління», його мету та завдання.
2. Розкрийте зміст поняття «управління» та визначте його види.
3. Охарактеризуйте рівні управління.
4. Визначте зміст поняття «система управління». Суб'єкт і об'єкт управління як її складові.
5. Поняття управлінської діяльності та її психологічні особливості та закономірності.
6. Охарактеризуйте методи дослідження психології управління.
7. Розкрийте суть та загальні характеристики (ознаки) організацій на прикладі центру психологічної допомоги.
8. Охарактеризуйте організацію як відкриту систему. Фактори впливу на організацію.
9. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації.
10. Поняття і класифікація функцій управління в теорії науки управління.
11. Розкрийте зміст і психологічні особливості загальних функцій управління.
12. Охарактеризуйте загальні та галузеві принципи психології управління.
13. Поняття принципу управління. Наведіть приклади класичних принципів управління.
14. Охарактеризуйте категорії: повноваження, відповідальність і делегування в управлінні. Техніка делегування повноважень.
15. Види та форми контролю в управлінні. Локус-контроль як форма суб'єктивного контролю.
16. Суть і модель мотивації як функції управління.
17. Охарактеризуйте стадії мотиваційного процесу.

18. Проаналізуйте змістовні теорії мотивації (теорії потреб А.Маслоу, М. Туган-Барановського, Мак Клееланда і двофакторна теорія Ф. Герцберга).
19. Проаналізуйте процесні теорії мотивації (теорія очікувань Врума, теорія справедливості С. Адамса і модель мотивації Портера - Лоулера).
20. Сутність і основні засади керівництва та лідерства в управлінні. Відмінності між керівником і лідером.
21. Охарактеризуйте особистість керівника як суб'єкта управлінської діяльності.
22. Структура професійно-важливих якостей керівника.
23. Проведіть порівняльну характеристику стилів керівництва.
24. Зміст і форми влади в управлінні.
25. Основні теорії лідерства: теорія рис, теорія ситуативна, теорія синтетична.
26. Способи управлінського впливу керівника на підлеглих: переконання, навіювання, зараження та наслідування.
27. Психологічні типи керівників.
28. Дайте визначення поняттю «управлінське рішення». Класифікація управлінських рішень.
29. Психологічні особливості розробки та прийняття управлінських рішень.
30. Організація виконання або реалізація управлінського рішення.
31. Методи розробки та прийняття евристичних управлінських рішень.
32. Вплив людського фактора на процес прийняття управлінських рішень.
33. Психологічні бар'єри при прийнятті управлінських рішень.
34. Колектив як соціальна група. Характерні ознаки та структура колективів.
35. Етапи створення та розвитку трудового колективу.
36. Соціально-психологічні параметри колективу.

37. Стадії згуртованості трудового колективу. Типи колективів залежно від ступеню його згуртованості.
38. Сумісність співробітників колективу.
39. Теорії особистості у сфері управління.
40. Структура особистості підлеглого.
41. Роль темпераменту підлеглих в управлінській діяльності.
42. Процес адаптації підлеглого до умов роботи в організації.
43. Врахування характеру підлеглих в управлінській діяльності.
44. Самооцінка особистості. Рівень домагань та локус контролю підлеглого.
45. Поняття комплексу неповноцінності. Види комплексів, їх урахування в управлінській діяльності.
46. Емоційна сфера особистості. Врахування індивідуального прояву емоцій підлеглих.
47. Охарактеризуйте засоби спілкування та визначте їх роль в управлінні.
48. Визначте характерні особливості управлінського спілкування.
49. Правила і норми професійного спілкування психолога.
50. Комунікаційна структура організації. Бар'єри на шляху успішної комунікації.
51. Емоційна стійкість як необхідна якість регулювання функціонального стану працівника.
52. Поняття про вольову поведінку людини. Основні вольові якості людини. Формування волі.
53. Поняття працездатності, фактори та закономірності змін працездатності.
54. Несприятливі функціональні стани працівника: утома, моногонія, стрес.
55. Шляхи та засоби збереження працездатності працівників.
56. Вплив стану депривації на працездатність персоналу.

57. Вплив мікроклімату офісу на працездатність працівників.
 58. Психічне здоров'я як чинник ефективної управлінської діяльності.
 59. Ознаки погіршення психічного здоров'я працівника.
 60. Самоменеджмент психічного здоров'я.
 61. Поняття професійного вигорання, його ознаки, симптоми та причини.
 62. Неврози та психологічні кризи як причини невдач в управлінні.
 63. Зміст, структура та функції професійного спілкування.
 64. Етико-психологічні принципи для проведення ефективного управлінського спілкування.
 65. Публічний виступ. Структура виступу. Прийоми ораторського мистецтва.
 66. Бесіда як форма ділового спілкування.
 67. Основні види ділових нарад, особливості підготовки і проведення.
 68. Ділові переговори, їх підготовка та етапи.
 69. Основні комунікативні бар'єри у спілкуванні та шляхи їх подолання.
 70. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні.
- Стратегії поведінки керівника у конфліктній ситуації.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Результати навчання – це сукупність знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання, які можна ідентифікувати, оцінити, виміряти через систему контрольних заходів та які здобувач здатний продемонструвати після завершення вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми.

Оцінювання результатів засвоєння знань студентів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне та письмове опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати підсумкового контролю.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер опанування навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність, самостійність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних ситуацій;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Рівень знань дисципліни здобувачами за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота розкриття питання та правильність виконання завдання згідно варіанту – основний критерій.
2. Уміння поставити проблему, встановити її актуальність.
3. Здатність здобувача диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; аналізувати опрацьований матеріал і робити аргументовані висновки.
4. Уміння використовувати у дослідженні сучасний аналітичний і методологічний інструментарій, працювати з літературними джерелами.
5. Знання змісту виконаної роботи.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

46-50 балів – контрольна робота виконана в повному обсязі, здобувач повністю володіє навчальним матеріалом за темою завдання;

40-45 балів – робота виконана в обсязі до 90%, але допущені незначні помилки, здобувач володіє навчальним матеріалом;

30-39 балів – робота виконана в обсязі до 70% від загального обсягу, здобувач на достатнім рівні розуміє зміст навчального матеріалу, але має деякі труднощі в поясненні окремих частин роботи;

20-29 балів – обсяг виконаних завдань по роботі становить до 50% від загального обсягу, здобувач допускає суттєві помилки у відповіді на питання за темою роботи;

0 балів – здобувач виконав роботу менше ніж на 40% від загального обсягу або робота виконана не по варіанту чи не дотримано правил академічної доброчесності.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі:

40-50 – Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

30-39 – Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповіді, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.

20-29 – Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.

10-19 – Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповіді, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0-9 – Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань завдання, допускаючи при цьому суттєві помилки. Не дотримано правил академічної доброчесності.

Семестровий контроль може проводитися в усній або письмовій формах, тестуванні з використанням технічних засобів, а також поєднання різних форм контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів отриманих за результатами поточного та підсумкового контролю.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Згідно статті 42 Закону України «Про освіту» та Кодексу академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України кожний здобувач повинен дотримуватися академічної доброчесності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових(творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності при виконанні завдань самостійної роботи передбачає:

- самостійне виконання всіх етапів підготовки та написання навчальної роботи;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної(творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Якщо робота у більшості складається з перефразованих ідей інших авторів без оригінального аналізу чи думок здобувача вищої освіти, вона все одно буде вважатися плагіатом, навіть якщо усі запозичені думки будуть правильно процитовані.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посібник – Харків: ХНУРЕ, 2020. – 120 с.
2. Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.
3. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О. С. Юрков. – Мукачєво: МДУ, 2017. - 179 с.
4. Психологія діяльності в особливих умовах: словник-довідник / І. І. Приходько та ін.; за заг. ред. проф. І. І. Приходька. Харків: НА НГУ, 2021. 118 с.
5. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
6. Березовська Л.І. Психологія діяльності. У2 кн. Кн.1.Психологія праці як складова частина психології діяльності.: Навч.-методичний посібник. / Л.І. Березовська, О. С. Юрков. – Мукачєво: МДУ, 2014.
7. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2021. 280 с.
8. Дубич К. В. Основи теорії управління та менеджменту: Навч. посіб. – К.: Пектораль , 2005. – 104 с.
9. Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України: Протокол Конференції трудового колективу НУЦЗ України від 26.01.22 № 1/22. URL: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/normativna_baza/kodeks/Kodeks_Akadem_dobroche_NUCZU2.pdf
10. Методи сучасної теорії управління: підручник / А. П. Ладанюк, Н. М. Луцька, В. Д. Кишенько, Л.О. Власенко. – К., Ліра-К, 2018. – 368 с.
11. Новицький І. В. Сучасна теорія керування: навч. посіб./ І. В.Новицький, С. А.Ус; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл.

"Нац. гірн. ун-т". – Дніпро: НГУ, 2017. – 262 с.

12. Основи психології та міжособове спілкування: навчальний посібник (ВНЗ I-III р. а.) / Л. В. Засєкіна, Т. В. Пастрик. – 2-е вид. – К., 2018. – 216 с.

13. Основи соціальної психології: підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. – К.: Талком, 2018. – 579 с.

14. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: Посібник. / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003.

15. Психологія управління: практичний посібник / О. Г. Угрин. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 164 с.

16. Психологія управління: Навчальний посібник / Брич В. Я., Корман М. М. - К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 384 с.

17. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 564 с.

18. Юрков О. С. Психологія праці та інженерна психологія: Навчально-методичний посібник. / О. С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2012.